

PROTOKOLLAT

med tilkendegivelse af 13. december 2010

i

faglig voldgiftssag FV2010.0143:

CO-industri

mod

DI Overenskomst I
for
ETK Elektronik A/S

Mellem klager, CO-industri, og indklagede, DI Overenskomst I for ETK Elektronik A/S, er opstået uenighed om, hvorvidt det er i strid med parternes overenskomstgrundlag, at ETK Elektronik A/S har opretholdt en sundhedsforsikring som en del af virksomhedens firmapensionsordning.

Da der ikke har kunnet opnås enighed mellem parterne, er sagen indbragt for denne voldgiftsret bestående af områdeleder Jørn Larsen og faglig sekretær Dennis Jensen, begge udpeget af CO-industri, underdirektør Anders Søndergaard Larsen og chefkonsulent Tove Schultz-Lorentzen, begge udpeget af DI, samt som opmand højesteretsdommer Lene Pagter Kristensen.

Sagen blev forhandlet den 13. december 2010, hvor CO-industri var repræsenteret ved juridisk konsulent, advokat Jesper Kragh-Stetting, og DI ved advokat Lars Bruhn.

CO-industri nedlagde påstand om, at DI Overenskomst I v/DI for ETK Elektronik A/S skal anerkende, at § 8, stk. 4, i Industriens Funktionæroverenskomst skal forstås sådan, at en firmapensionsordning ikke kan omfatte en sundhedsforsikring, og at virksomheden som konsekvens heraf skal tilbagebetale ethvert beløb, som de berørte medarbejdere har måttet betale til pensionsordningens sundhedsforsikringsdel siden virksomhedens indmeldelse i DI Overenskomst I.

DI Overenskomst I v/DI for ETK Elektronik A/S nedlagde påstand om frifindelse.

Der blev afgivet forklaring af områdeleder Peter Rimfort, faglig sekretær Jesper Schmidt Sørensen og chefkonsulent N.O. Coops Olsen, hvorpå sagen blev procederet.

Der blev ikke opnået flertal for en afgørelse blandt de af parterne valgte medlemmer. Afgørelsen blev herefter overladt til opmanden, som udtalte:

Sagens omstændigheder:

ETK Elektronik A/S, som oprindelig var dækket af en overenskomst mellem Kristelig Arbejdsgiverforening og Kristelig Fagforening, etablerede i 2002 – i overensstemmelse med denne overenskomst – en pensionsordning hos Skandia. Denne pensionsordning indeholdt tillige en sundhedsforsikring. I september 2008 indgik virksomheden med Dansk Metal og 3F en tiltrædelsesaftale, som indebar, at virksomheden pr. 1. januar 2009 tiltrådte Industriens Overenskomst. Af tiltrædelsesaftalen fremgik bl.a., at ”den i dag eksisterende pensionsordning etableret hos Skandia videreføres for alle nuværende ansatte, der måtte ønske dette”.

Pr. 9. januar 2009 indmeldte virksomheden sig i DI Overenskomst I, idet det som led i indmeldelsen protokolleredes, at virksomheden bevarede den eksisterende pensionsordning for allerede ansatte. Nærværende tvist er opstået som følge af, at CO-industri under de efterfølgende tilpasningsforhandlinger, som har fundet sted i overensstemmelse med § 49, stk. 5, i Industriens Overenskomst, har stillet krav om, at sundhedsforsikringen fjernes fra virksomhedens firmapensionsordning.

Skandia har den 4. januar 2010 over for DI afgivet en erklæring om, at Skandia Livsforsikring A/S indestår for, at den etablerede pensionsordning for de af virksomheden tilmeldte overenskomstdækkede medarbejdere opfylder den til enhver tid gældende funktionæroverenskomst mellem Dansk Industri og CO-industri.

Regelgrundlaget

I Industriens Overenskomst for 2007-2010 hedder det i § 49 om ”Nyoptagne virksomheder” i stk. 5:

”Stk. 5. Nyoptagne medlemmer af Dansk Industri, der forinden indmeldelsen for medarbejdere inden for dækningsområdet for Industriens Overenskomst har etableret en firmapensionsordning, kan kræve, at den eksisterende firmapensionsordning for de på indmeldelsestidspunktet ansatte medarbejdere træder i stedet for indbetaling til Industriens Pension efter overenskomstens § 34. Firmapensionsordningens videreførelse skal senest 2 måneder efter indmeldelsen protokolleres mellem Dansk Industri og CO-industri efter begæring fra Dansk Industri, eventuelt i forbindelse med tilpasningsforhandlinger.

Bidraget til firmapensionsordningen skal til enhver tid mindst svare til de overenskomstmæssige bidrag til Industriens Pension.

Firmapensionsordningen kan ikke udstrækkes til medarbejdere, der ansættes efter virksomhedens indmeldelse i DI. For disse medarbejdere foretages indbetaling af de overenskomstmæssige pensionsbidrag til Industriens Pension.

Ydelsessammensætningen i firmapensionsordningen skal inden 12 måneder tilpasses således, at den opfylder forudsætningerne i Industriens Funktionæroverenskomst § 8, stk. 4, litra a) og c)-k).

Det er en forudsætning for videreførelse af en firmapensionsordning, at den har eksisteret i 3 år forud for Dansk Industris meddelelse til CO-industri om virksomhedens optagelse i Dansk Industri.”

§ 8, stk. 4, litra a) og c)-k), i Industriens Funktionæroverenskomst, som der henvises til, er sålydende:

”Stk. 4

Eksisterende eller kommende obligatoriske firmapensionsordninger, som omfatter hele den gruppe, der er dækket af nærværende overenskomst, kan træde i stedet for denne ordning, hvis følgende forudsætninger er opfyldt:

- a. Ordningen skal være en arbejdsmarkedspension, jf. ovenstående.
- b. ...
- c. Hvis ordningen indeholder anciennitetskrav, må dette højst være 9 måneder, jf. ovenstående.
- d. Der må ikke stilles krav om personlige helbredsoplysninger, men der kan stilles krav om arbejdsdygtighedserklæring. Medarbejdere, der ikke kan afgive en arbejdsdygtighedserklæring, eller medarbejdere, der ansættes i skåne-/flexjob, tilbydes pensionsordning uden invalidedækning.
- e. Når det samlede pensionsbidrag når op på 5 pct. af lønnen eller højere, skal ordningen indeholde livsvarig alderspension med løbende udbetalinger eller en ratepension. Mindst halvdelen af bidraget over 5 pct. skal anvendes til dette formål.
- f. Pensionsordningen skal indeholde forsikringsdækninger med sumudbetalinger ved dødsfald og invaliditet på minimum kr. 100.000 og løbende udbetaling, og ved uarbejdsdygtighed på minimum 20 pct. af lønnen.
- g. Det anbefales, at ordningen - ved dødsfald - indeholder en børnepension på 5 pct. af lønnen frem til barnets 21. år.
- h. Medarbejderen skal have ret til at opretholde forsikringsdækningerne i fuldt omfang ved orlov, enten ved egenbetaling eller ved depotbetaling, uanset om orlov er med eller uden løn.
- i. Pensionsordningen kan normalt ikke tilbagekøbes.
- j. Hvis de forsikrede fratræder deres stilling på virksomheden, skal de have ret til at fortsætte forsikringen på individuelle vilkår, enten via ny arbejdsgiver eller via betaling for egen regning.
- k. Omkostningerne i forbindelse med ordningen må ikke afvige væsentligt fra de for »Tekniker-Pension/HKI-Pension« gældende.

Dokumentation for opfyldelse af kriterierne kan ske ved erklæring fra pensionsforsikringsselskabet om, at ordningen opfylder overenskomstens bestemmelser, og at

selskabet indestår herfor. De virksomheder, der vælger at opfylde pensionsforpligtelsen via »Tekniker-Pension/HKIPension«, er endelig frigjort ved indbetaling til disse ordninger. Det samme er gældende ved indbetaling til Industriens Pension.”

De citerede bestemmelser er i alt væsentligt identiske med § 48, stk. 5, i Industriens Overenskomst for 2010-2012 og med § 8, stk. 4, litra a) og c)-k), i Industriens Funktionæroverenskomst for 2010-2012.

Parternes argumentation

CO-Industri har navnlig anført, at reglerne må fortolkes i lyset af deres formål og historik. Etableringen inden for Industriens Overenskomst af en pensionsordning i starten af 1990'erne var således baseret på oprettelsen af et fælles holdingselskab, og formålet var at etablere ensartede ordninger, som havde til formål at sikre størst mulig pensionsafkast, ligesom det oprindeligt ikke var muligt at aftale dispensationer fra tilslutning til Industriens Pension. Med etableringen i 1995 af Industriens Funktionæroverenskomst blev der på funktionærområdet åbnet mulighed herfor, men kun hvis særlige forudsætninger var opfyldt, og dette var godkendt af organisationerne. De i dag gældende regler har deres udspring i de forlig, som blev indgået i forbindelse med overenskomstforhandlingerne i 2000. Reglerne må imidlertid forstås i overensstemmelse med det oprindelige, meget restriktive udgangspunkt, hvilket er særligt vigtigt inden for Industriens Overenskomst, som dækker det timelønnede område. Det fremgår af de drøftelser, som parterne har haft mellem og under forhandlingerne om fornyelse af overenskomsterne, at man løbende har drøftet nye vilkår i firmapensionsordninger, men at sådanne vilkår ikke er blevet anvendt, uden at parterne har været enige herom. Der er herigennem skabt en praksis for eller en berettiget forventning om, at der ikke sker anerkendelse af nye vilkår i firmapensionsordninger, uden at der er enighed herom mellem parterne. Hvad specielt angår sundhedsforsikringer, er CO-industri af politiske grunde imod sådanne forsikringer i det omfang, de involverer ydelser leveret af privathospitaler. CO-industri er derfor imod, at medlemmernes pensionsbidrag anvendes til finansiering af sådanne ydelser, og det har derfor også formodningen imod sig, at der med hjemmel i parternes overenskomst skulle kunne etableres en sundhedsforsikring omfattende sådanne ydelser, som er finansieret af medlemmernes pensionsbidrag. Et vilkår om en sundhedsforsikring i en firmapensionsordning rummer endvidere ikke et pensionsgivende element, og et sådant vilkår er derfor heller ikke omfattet af begrebet arbejdsmarkedspension efter § 8, stk. 4, litra a, jf. § 8, stk. 3, i funktionæroverenskomsten.

DI har navnlig anført, at reglerne har fået deres nuværende udformning efter forhandling, og at reglerne er udtryk for et kompromis mellem parternes modsat rettede interesser. Sagen skal derfor afgøres efter en almindelig ordlydsfortolkning af overenskomsten. De krav, som kan stilles til en firmapensionsordning, er udtømmende beskrevet i de objektive kriterier, som fremgår af funktionæroverenskomstens § 8, stk. 4, litra a) til k). Der stilles her en række krav til ydelsesdækning og –sammensætning, men kravene fremstår alene som værende minimumskrav.

Der er derfor efter bestemmelsen ikke noget i vejen for, at en firmapensionsordning kan give krav på yderligere ydelser. Det kan endvidere ikke af parternes praksis udledes, at det kræver enighed mellem overenskomtparterne, såfremt en firmapensionsordning skal kunne indeholde andre ydelselementer end de, som er nævnt i funktionæroverenskomstens § 8, stk. 4. Tværtimod er der flere eksempler på, at firmapensionsordninger giver krav på ydelser ud over de, som er nævnt i § 8, stk. 4, uden at det har været forelagt overenskomtparterne til godkendelse. Som eksempler herpå kan nævnes sumudbetaling ved kritisk sygdom og præmiefritagelse under længerevarende sygdom. Det er rigtigt, at parterne løbende har haft drøftelser vedrørende vilkårene for firmapensionsordninger, men anledningen har i så fald været, at en ønsket ændring ikke har været forenelig med de objektive kriterier i funktionæroverenskomstens § 8, stk. 4. Kravet i § 8, stk. 4, litra a, om, at der skal være tale om en "arbejdsmarkedspension", indebærer endvidere ikke, at ordningen alene kan rumme "pensionsgivende elementer". En sumudbetaling ved kritisk sygdom eller en præmiefritagelse indebærer således heller ikke noget "pensionsgivende element". Det er endvidere ubestridt, at Skandia som et accessorisk led i sin virksomhed som pensionsleverandør er berettiget til også at tilbyde sundhedsforsikringer. CO-industri må acceptere, at der med de forlig, som blev indgået i 2000, er sket et "systemskifte". Der er således ikke længere noget krav om, at en firmapensionsordning skal have samme kvalitative indhold som Teknikerpension eller HKI-pension, ligesom der ikke længere stilles krav om godkendelse. Ordningen har siden 2000 været, at der i § 8, stk. 4, stilles nogen objektive krav, som skal opfyldes, hvilket skal kunne dokumenteres ved, at det pågældende pensionsforsikringsselskab afgiver en indeståelseserklæring om, at ordningen opfylder overenskomstens bestemmelser. Denne betingelse er opfyldt i den foreliggende sag, og CO-industri må, hvis de mener, at erklæringen er givet på et forkert grundlag, rette deres krav mod Skandia.

Opmandens begrundelse og resultat

Der er ikke af CO-industri anført omstændigheder, som kan føre til, at sagen skal afgøres på et andet grundlag, end hvad en almindelig ordlydsfortolkning af overenskomstens bestemmelser fører til.

Det fremgår af § 49, stk. 5, i Industriens Overenskomst (i dag overenskomstens § 48, stk. 5), at nyoptagne medlemmer af DI kan kræve, at en firmapensionsordning, som har eksisteret i 3 år forud for indmeldelsen i DI, træder i stedet for en pensionsordning i Industriens Pension for de på indmeldelsestidspunktet ansatte medarbejdere, men ordningens ydelsessammensætning skal inden 12 måneder tilpasses således, at den opfylder forudsætningerne i Industriens Funktionæroverenskomst § 8, stk. 4, litra a) og c)-k).

Efter § 8, stk. 4, litra a), i Industriens Funktionæroverenskomst stilles krav om, at "Ordnningen skal være en arbejdsmarkedspension, jf. ovenstående". Det kan dog ikke hermed anses for defineret, hvad der skal forstås ved en arbejdsmarkedspension, og begrebet må derfor i konteksten antages at

være anvendt i sin almindelige betydning som en samlebetegnelse for alle de pensionsordninger, der er tilknyttet til et ansættelsesforhold, jf. herved Mads Bryde Andersen og Jens Kristiansen, Arbejdsmarkedspension (2009), s. 22 og 28. Pensionsleverandører kan efter lov om finansiel virksomhed lovligt udbyde pensionsordninger for ansatte inklusiv en sundhedsforsikring. Da også en sådan samlet ordning må anses for omfattet af samlebegrebet arbejdsmarkedspension, kan det ikke af § 8, stk. 4, litra a, udledes, at det skulle være i strid med overenskomsten, at en firmapensionsordning inkluderer en sundhedsforsikring.

§ 8, stk. 4, litra c)-k) stiller en række indholdsmæssige krav til ordningen, herunder en række krav til ordningens ydelsesdækning og –sammensætning. Kravene til ydelsesdækning mv. fremstår imidlertid som minimumskrav, og det kan derfor ikke af § 8, stk. 4 – og i øvrigt heller ikke af parternes praksis – udledes, at en firmapensionsordning ikke må indeholde ydelselementer, som ikke er nævnt i § 8, stk. 4. Sådanne ydelselementer forekommer da også regelmæssigt i praksis, f.eks. i form af sumudbetaling ved kritisk sygdom eller ret til præmiefritagelse ved langvarig sygdom, uden at dette ses at have givet anledning til indsigelser.

Under hensyn til det anførte – og da der af Skandia er afgivet en indeståelse for, at ETK Elektronik A/S' firmapensionsordning opfylder overenskomstens krav – kan der ikke gives CO-industri medhold i nogen del af den nedlagte påstand.

Opmanden tilkendegav på denne baggrund, at en eventuel kendelse vil falde ud til fordel for den af DI nedlagte frifindelsespåstand.

Parterne tog denne tilkendegivelse til efterretning og var enige om, at sagen afsluttes ved, at tilkendegivelsen dem imellem tillægges virkning som en kendelse, og at hver part bærer egne omkostninger ved sagens behandling og halvdelen af udgiften til opmanden.

København, den 11. januar 2011

Lene Pagter Kristensen